

Gorka Moreno Marquez

EHUKO SOZIOLOGIA IRAKASLEA

Soilik bihotzentzako?

Ehortzen ari denarekin organoen transplanteei buruz hitz egitea, batzuentzat, akaso, beste alde batera begiratzea izango da. Lasai, gaurko honetan ez behintzat.

Espainian gorputz-organoen transplantee-rako garatu den sistemak arrakasta handia lortu du azken urteetan, sari ugari lortu eta eredu bihurtu lurralde askotan. Emaile gehien duen eredu da, milioi bat pertsona inguru.

Zein dira arrakasta hauen zergatiak? Adituen arabera sistemaren oinarria izatera publikoa da, anonimotasunari eta altruismoari garrantzi handia ematen zaiolako. Institutuzio publiko batek kudeatzen ditu emaileen datuak eta behar bakoitza asetzen saiatzen da. Sistemaren doakotasunari loturik, elkartasunaren bidez hiritar guztien arteko berdintasuna bermatzen da, eta era berean, beharriak dituztenen aukerak biderkatu egiten dira.

Zenbait lurraldetan, Alemanian kasu, eredu mistoak daude eta datu-base publikoak egoteaz gain pribatuak ere badira. Aditu gehienek ustetan sektore pribatua horrelako gai batean sartzeko arriskuak baino ez ditu sorrazten. Alde batetik, hiritarren berdintasunaren aurkako neurria delako eta dirudunek aukera gehiago izango dutela-

IÑIGO AZKONA

«
Gai honetan oso era
nabarian agertzen da
publiko-pribatu
harremanaren artean
sortzen diren tentsio
eta aldeko zein
kontrako argudioak
»

ko, eta bestetik, negozioa egiteko aukera izanez gero arrisku handiak sortu daitezkeelako bai emaile bai hartzaileentzat.

Laburbilduz, publikotasunaren dohainei esker da arrakastatsua espainiar eredu. Era berean, gai honetan oso era nabarian agertzen dira publiko-pribatu harremanaren artean sortzen diren tentsio eta aldeko zein kontrako argudioak. Hala ere, harrigarria da publikoaren dohainen inguruan adostasun handia egotea ezker zein eskuineko politikarien artean, eta beste hainbat gaietarako –gehienak arlo ekonomiko eta sozialari lotuta–, argudio berak desagokiak izatea. Organoen transplanteetarako elkartasuna eta berdintasuna oinarritzko elementuak baldin badira ere, beste arlo batzuetan indarra galdu eta lehiakortasunak eta eraginkortasunak hartzen dute lehentasuna.

Giltzurrunentzat balioagarria dena lan-merkatuaren kudeaketarako edo hezkuntzarako ez dago hain garbi. Krisi garai honetan eta bultzatzen ari diren neurriak kontuan harturik, organoen transplanteen ereduak hainbat irakaspeneren eskaintzen dituela iruditzen zait, bai bihotz transplanteen kasuan, baita pertsonen bihotzei eta ongizatei dagokieenez ere. ■

TXANDAN

Igor Estankona

Xaloegiak beharbada kopa altxatzeko, eta gazteegiak, gehienok, ulertzeko Milan eta Bartzelona kanpoan utzi eta gero galdu zuela Athleticen 1977ko final mitikoa. Juve hartan 1982ko munduko bost txapeldun zebiltzan, gainera. Alegia, *historikoaren* kontzeptua izan daitekeela handiagoa –futbola asko hazi da ordutik– edo txikiagoa –orduko UEFA gaitzagoa zen–, nondik begiratzen den.

Apur-apur eginda utzi zuten Fergusonen sotiltasuna eta futbola ulertzeko modua gurea ere bada: abiadura, zehaztasuna, kuraia eta mistika pitin bat,

Epika

eta jokoari fideltasuna. Bielsak ere ordena nahi luke, aski ingelesa den Bilboko Athleticen, berezkoa duen bipiltasuna galdu barik. Simeone beste eskola batekoa da, ordea, guri kalte gehien egiten digun futbol xuhurrarena. Eta onartu behar da talde txikiago batekin, gutxirakoa, finala sagaratu gabe, gainditu egin duela maisua. Eurentzako moduko partidua eurentzako moduko diskurtsoarekin osatu zuten: diskurtso-rik ez eta, ahal bada, partidurik ez. Zazpigarren minutuan, gol batek ezarri zuen istorio haren amaiera, ez ordea historiaren amaiera. ■

